

Amit észre kell venni és amit nem szabad

Ő hívta ki a mentőket, akik aztán a rendőröket, és végül a tűzoltóknak is szólni kellett. De azok már későn érkeztek. A belülről riglizett ajtó mögött addigra csönd lett. Az egyik szomszéd, egy fiatal férfi egy pillanatra kidugta a fejét, de már húzta is vissza, nem jött ki. Ilyenek ezek, beszarnak, amikor igazi baj van. A pofájuk persze nagy. Osztják az észet, mindent jobban tudnak, magabiztosak, nyuggereznek. Irma közvetlenül mellette lakott. Vagy húsz éve voltak szomszédok. Naponta találkoztak, köszöntek, beszéltek. És mind a ketten egyedül éltek. Mondhatni, magukra maradtak. Ritkán politizáltak, főképpen az időjárásról volt szó. Irma általában nem volt elégedett az időjárással, sőt, igen kevés dologgal volt elégedett. Mondjuk, ha valakit baj ért, akkor gyakran mondta, hogy megérdemelte. Mert hogy az illető nem figyelt. Hogy maga ellen hívta a sorsát. De az időjárás aktuális állapota igazán dühítette. Igen, az időjárás nagyon Irma bögyében volt. Ő meg azt gondolta, hogy az időjárás van, mint ahogy van a világ, a szél, az eső, a hó, a hőség vagy a vihar, az ember alkalmazkodjon, és ne fordítva legyen. Amikor Irma jajgatását meghallotta, éjszaka volt, és esett. De úgy esett, hogy kopogott. Magára kapta a köntösét, és már szaladt is, nem lehetett kinyitni az ajtót. Bent meg jajgattak. Irma, mondogatta, Irma, nyissa ki. Így kezdődött, és igazán gyorsan megérkezett a két mentős. Meg aztán a többiek is megérkeztek. És mégis elkéstek, hiába rúgta be az egyik óriási tűzoltó az ajtót. Ő meg elgondolkodott az erkélyen cigarettázva, miután úgy két óra tájékában elcsöndesült a ház, mert már elment mindenki, hogy most mi lesz. Jön egy új szomszéd. Biztosan fiatalok jönnek. Azokkal mennyi baj lesz. Újra rágyújtott. Irma néha mondta neki a liftben, hogy látta cigarettázni. És hogy nem kéne. Hát persze. De ha már ezt sem lehet, akkor mit lehet. Lassan kifújta a füstöt. Az meg az esőbe gomolygott, ami kopogott a parkoló autók tetején.

Irma lányával két nap múlva találkozott. A nő járt ide korábban is, de nem tudta a nevét. Néha hallotta, hogy veszekednek. Hogy a lánya kiabál az anyjával. Irma ilyenkor hosszabban ült a ház előtti padon, pedig azon gyakran hajléktalanok is megtelepednek. A lánya éppen kilépett a lakásból, a kulcsokkal vacakolt, pedig ismerhette őket, a fordulásokat meg az illesztéseket. Ja, persze. Rá kellett törni Irmára az ajtót. Ezek már új kulcsok. Még nincsenek bejártva. Miután bezárt, a nő ránézett, köszönt. Ő visszaköszönt. A nő még mindig nézett rá, együtt szálltak be a liftbe. És ahogy a fülke jókora rándulással ereszkedni kezdett, megszólalt.

– Ha észreveszi, az anyám még él.

Hirtelenjében nem tudott mit mondani. Mit kellett volna észrevenni?! Hogy Irma beteg? De hát ki nem beteg? Kinek nincs baj a szívével, a cukrával, a vérnyomásával? Ki nem húzza ennyi idősen a lábát?! Irma az utolsó éjszaka előtt nem panaszkodott különösebben. Csak annyit mondott, hogy borzasztó ez a hőség. Úgyhogy erre a megjegyzésre ő nem tud mit mondani. Elköszönt.

Irma lánya az a vékony, migrénes, szőke típus volt. Akitől nyomban félni kezd az ember. De nem is az, hogy fél, hanem hogy arra gondol, minek ujjat húzni vele. Mert nem érdemes. Hogy nincs esélye. Amikor legközelebb, már másnap, megint találkoztak, a nő köszönt, már elé is állt. Milyen vakító szőke volt. Nem mesterséges, hanem természetes szőke. Ott állt előtte, szőkén, migrénesen, fekete harisnyában. Milyen vékony, tökéletes volt a lába, és a fekete szoknyája ráfeszült a fenekére. Szinte fenyegetve kérdezte.

– Tényleg nem akar mondani semmit?

Ez megint meglepte. Hogy neki mondania kellene valamit. Éjszaka, amikor történt a baj, amikor Irma rosszul lett, és nem más, nem a fiatal nyikhaj, az alsó lakók, a felső lakók, hanem ő intézkedett. Hamarabb cselekedni ennél nem lehetett. De ő gyors volt. Nem tétovázott. Mit kellene akkor mondania?

– Eltűnt valami a lakásból? – kérdezte. Végül is voltak bent vagy heten. Igaz, mind egyenruhás, de azért azok se szentek. Hallott ő már olyat, hogy a mentősök magukkal vittek egy zsolnai macskát.

– Nem tűnt el semmi – mondta a nő.

– Az jó – bólintott ő. – Akkor megvan minden. Hála Istennek.

Mire a nő idegesen rázni kezdte a szép, szőke fejét.

– Hála Istennek?

– Bocsánat, nem úgy gondoltam – szabadkozott. – És nagyon sajnálom. Résztvevő – kicsit meghajolt. – Tudja, jóban voltunk – érezte, hogy magyarázkodik. – Sokat beszélgettünk az időjárásról.

A nő félrehajtotta a fejét.

– Ennyi?

– Kérem?

– Ennyi, hogy jóban voltak?!

Ez már olyan volt, mint egy kihallgatás. Mintha el kellene számolnia valamivel.

– Igaz is – mondta aztán, a nő szemébe nézett –, maradt nálam egy lábas. Egy olyan... tudja, kislábas, a csarnokból való, az emeleten lehet kapni. Ott vannak ilyen kislábasok. Meg persze nagyobb lábasok, jó kis kukták – köhögött. – Töltött káposztát csinált valamelyik szombaton Irma... az anyukája. És... ugye a kóstoló. Hozott kóstolót. Abban a lábasban. Természetesen visszaadom.

– Nem kell – mondta a nő. – Megtarthatja.

Mintha tolvajt csípnének fülön, s némi mérlegelés után azt mondanák neki, na, csillagom, elviheted. A fasznak kell az az izé. Vidd már, fuss.

– Lehet már tudni valamit arról, hogy... – köhögött.

– Miről?

– A temetéséről.

A nő kék szeme összeszűkül. A szája is penge vékonyra lett.

– Csak nem azt akarja mondani, hogy eljönne?!

– Természetesen elmennék. Jó szomszédok voltunk.

– Hát persze. Eljönne. Az embernek megáll az esze.

Már nem is lepődött meg. Úgy érezte, bármit mond, az mindegy, bármelyik mondatára rátámadhatnak. Mert hogy támadják, hogy váddal illetik, az nem volt kétséges. Gondolkodott, megbánhatta-e valamivel a másikat. És mégis ezt kérdezte.

– Úgy gondolja, nincs keresni valóm a temetésen?
 – Szóval ez érdeklő?!
 – Bocsásson meg, nem értem magát – halkán beszélt, nem akart magára venni még több vádat.
 – A temetés persze érdeklő – bólogatott idegesen a nő, és folyamatosan a szőke hajához nyúlkált. Milyen finom keze volt. – Jól van, majd kap értesítést. Ha annyira ragaszkodik.
 – Én csak udvariasságból... – és nem tudta folytatni, mert a nő magára hagyta, leviharzott. Most már szinte fáj neki a tanácstalanság. Nem értette, mi ez. Nem értette, mi történik. Miért zúdul rá ennyi fojtott, már-már gyűlölködő szemrehányás. Miről tehet ő?
 Amikor legközelebb, néhány nap múlva találkoztak, a nő nem is köszönt. Csak ennyit mondott, miközben bement a lakásba.
 – Maga nem vette észre. De ha észreveszi, akkor még él az anyám – és magára húzta az ajtót. Már jól bánt a kulcsokkal.
 Tett és vett, megöntözte a virágokat, beszélt hozzájuk, ahogy mindig, a műsorújságban kinézte, mi lesz az esti film. A konyhaszekrényből kivette a lábast. Nézegette. Kis piros, belül cirmos lábas. Egy üres lábas. Jól elmosta, hogy majd úgy adja vissza. Persze neki is jó lesz. Ha megmarad valami, ebbe félre lehet tenni. Kinyitotta az ablakot. Egyik napról a másikra lett ősz, illetve nem is, hogy ősz, hanem hogy a világ kitarzott, sokáig ünnepeltette magát a vénasszonyok nyara, és aztán egy éjszaka alatt bukott el. A rozsdá szinte kivérzett a lombok közül. Jött vele a hidegség, az a nem múltó, fémes hidegség. Ilyen lett az időjárás, az ősz valóban ősz lett. Biztosan nem tetszene Irmának. Bólintott. Rágyújthatna, már nem fogna rászólni. Hiányzik? Lehet, hogy ez jó volt. Hogy rászólnak. Megjegyzik, hogy nem kellene. Ha ebből, mármint a dohányzásból lesz valami, márpedig szokott lenni, akkor csakis magára vessen. Mert megérdemli. És akkor arra gondolt, hogy átmegy. Mert ezt a dolgot rendezni kell. Ez az egész így nem maradhat. Csak egyszer csöngetett. Az ajtó már nyílt is, mintha a nő épp mögötte lett volna. Gyönyörű volt. Mintha egy magazinból lépett volna elé.
 – Ha észreveszem – mondta neki –, hogy szeret engem az anyja, én már nem élnék. Köhécselt, kifújta az orrát, ment. De még visszaszólt.
 – Én pedig nagyon szeretek élni, kedvesem.

